

[Erik Appel.]

skynder og snart forarger, men som i begge Tilfælde rører op. Folkehøjskolens Mænd skal ved deres Tale vække, og de skal gøre det med Livet som Indsats, det vil sige frygtløse over for deres Skoles Eksistens.

Danmark er Arnestedet for Folkehøjskoletanken. Kan vi ogsaa hævde Førerskabet? Kappelstriden med andre Lande vil komme, er maaske allerede inde. Det virker ejendommeligt paa en Dansker at erfare, at Folkehøjskoletanken arbejder i Byer, der delvis ligger i Ruiner, medens den nærmest staaer stille i vore velbevarede Byer. Jeg tager et Eksempel fra Wien. I denne By med 25 pCt. Ødelæggelse genaabnedes en Folkehøjskole den 30. September i Fjor, og Forstanderen omtalte her Folkehøjskolebevægelsen i Danmark for 100 Aar siden gennem Grundtvig og Kold. Nu oprettes der en 6—7 nye Højskoler i Wien trods den ydre Elendighed. Vor Stilling, udtalte Forstanderen, kan minde om Danmarks, da Folkehøjskolebevægelsen brød igennem der. Grundtvig vækkede Folket og bragte det til Bevidsthed om, at dets Styrke laa i Aanden, ikke i Magten. Vi vil gerne bidrage til at give Østrig en Stormagtsstilling, ikke i geopolitisk Henseende, men i Aandens Verden. — En anden Taler ved Aabningsmødet udtalte sig saaledes — men ikke i ordret Gengivelse —: Jeg er overbevist om, at det enkelte Menneske har en dyb Længsel efter Viden og Skønhed. Af Erfaring ved jeg, at et Digt af Goethe ganske kan fortrylle en Haandens Arbejder og give ham Bevidstheden om, at Kunst og Viden ogsaa er for ham, ikke blot for en lille Kreds. Det er dog ikke Mængden af Viden, det kommer an paa, men at lære noget om den Dyd at være aaben, saa at vi ved, at der er andre Ting til, end at Sporvognene ikke kører, og at der ikke er Ærter at faa. — Taler af et Indhold som her kort gengivet maa en Højskolemand i Danmark nikke bifaldende til. Vel er disse wienske Folkehøjskoler ikke af samme Karakter og Indhold som vore Folkehøjskoler, men de er beslægtede, og at de rejser nu mellem Ruiner, er Udtryk for Kraften i Folkehøjskoletanken.

Lad mig slutte med en Jævnføring. Forstanderen for den nævnte Højskole i Wien ønskede Østrig en Stormagtsstilling i Aandens Verden, ikke en geopolitisk Stormagtsstil-

ling. Om Danmark er at sige, at vi en Gang havde en Stormagtsstilling i geopolitisk Forstand, idet vi bød over England og andre Lande. Denne Stormagtsstilling har vi forlængst mistet. H. C. Andersen siger herom: „En Gang Du Herre var i hele Norden, bød over England — nu Du kaldes svag.“

Vi blev stærke igen, vi fik en Stormagtsstilling i Aandens Verden gennem Folkehøjskolebevægelsen. Kan vi fastholde den? Det er Spørgsmaalet til os i Dag fra Wien og maaske fra andre Byer i Ruiner.

Den danske Regering og Rigsdag har paa ny med de af mig omtalte Ændringer til Loven om Folkehøjskoler og Landbrugsskoler vist sin Beredvillighed til at støtte disse Skoler som folkelige Aandscentre. Regering og Rigsdag venter, at Folkehøjskolerne ikke svigter den givne Tillid, men ivrigt, modigt og utrætteligt opretholder, fortsætter og videreudvikler, hvad en Gang blev givet Danmark til Formidling, ikke blot i dets eget Folk og beslægtede nordiske Folk, men ogsaa i andre Folkesamfund over den ganske Jord.

Med disse Bemærkninger og med en Tak til den højtærede Undervisningsminister for den udviste Forstaaelse af Folkehøjskolens Gerning igennem det forelagte Lovforslag skal jeg anbefale Lovforslaget til Vedtagelse med de foreslaaede Ændringer.

Poul Hansen (Grenaa): Da mit Partis Ordfører det ærede Medlem Hr. Chr. Christiansen ikke kan være til Stede i Folketinget i Dag, skal jeg paa hans Vegne tillade mig at anbefale de foreslaaede Ændringer i Loven om Folkehøjskoler og Landbrugsskoler til Vedtagelse.

Ogsaa for denne Lovgivnings Vedkommende har vi ønsket principielle Ændringer, som ikke har kunnet gennembehandles paa Grund af den knappe Tid. Foruden at henvise til mine Bemærkninger til Lovforslaget om Husholdningsskoler ønsker jeg derfor ganske kort yderligere at understrege et Par principielle Forhold.

Vi ønsker meget gerne, at hele det Grundlag, hvorpaa Elevunderstøttelsen gives i Øjeblikket, tages op til en nærmere Undersøgelse, fordi vi finder, at det i Øjeblikket langt fra fungerer tilfredsstillende, navnlig for Byungdommens Vedkommende.

Dertil kommer et andet Forhold. Ind-